

TURISTIČKI FAKTORI ATRAKTIVNOSTI KINE

Ševerdija, Martina

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:228:799924>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-05**



Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department of Professional Studies](#)



UNIVERSITY OF SPLIT



SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE
ODSJEK ZA MENADŽMENT TRGOVINE I TURIZMA

MARTINA ŠEVERDIJA

ZAVRŠNI RAD

TURISTIČKI FAKTORI ATRAKTIVNOSTI KINE

Split, rujan 2023.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Preddiplomski studij Menadžment trgovine i turizma

Predmet: Turistička geografija

ZAVRŠNI RAD

Kandidat: Martina Ševerdija

Naslov rada: Turistički faktori atraktivnosti Kine

Mentor: mr.sc. Jakša Geić

Split, rujan 2023.

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	1
1. UVOD.....	2
2. PRIRODNO GEOGRAFSKA OBILJEŽJA KINE.....	3
2.1. Reljef.....	4
2.2. Klima.....	4
2.3. Unutarnje Vode.....	5
3. TURIZAM KINE.....	6
3.1. Turističke regije Kine.....	7
4. PRIRODNE ATRAKTIVNOSTI KINE.....	11
4.1. Žuta rijeka.....	11
4.1.1. Planine Bayanhar.....	12
4.1.2. Klanac Liuja.....	12
4.1.3. Klanac Qintong.....	12
4.1.4. Slapovi Hukou.....	12
4.1.5. Klanac Troja vrata.....	13
4.2. Rijeka Yangtze.....	13
4.2.1. Rijeka Tuotuo.....	14
4.2.2. Shibaozhai.....	14
4.2.3. Klanac Jutang.....	14
4.2.4. Klanac Wu i klanac Xiling.....	15
4.3. Pustinja Takla Makan.....	15
4.4. Huanglong.....	15
4.5. Jezero Tianchi.....	16
4.6. Otok Hainan.....	17
4.7. Četiri sestre (Siguniang Shan).....	17
4.8. Jezero Dian.....	17
4.9. Litice sedam zvijezda.....	18
5. DRUŠTVENE ATRAKTIVNOSTI KINE.....	19
5.1. Kineski zid.....	19
5.2. Zabranjeni grad.....	19
5.3. Vojska od terakote.....	20
5.4. Ljetna palača.....	21
5.5. Hram Wudang.....	21
5.6. Hong Kong.....	22
5.7. Xi`an.....	23
5.8. Nebeski hram.....	24
5.9. Dvorac Žutog Ždrala.....	24

6. STATISTIČKI POKAZATELJI TURIZMA	25
6.1. Međunarodni turistički dolasci	25
6.2. Domaći turizam	26
6.3. Dolasci prema glavnoj namjeni	26
6.4. Dolasci prema vrsti prijevoza	27
6.5. Dolasci prema regijama.....	28
6.6. Turistički podaci Hong Konga	28
6.7. Turistički podaci Macaoa	30
ZAKLJUČAK.....	32
POPIS SLIKA.....	34
POPIS TABLICA	35

SAŽETAK: Turistički faktori atraktivnosti Kine

Kina je država koja se smjestila na istočnom dijelu Azije i obuhvaća velik spektar društvenih i prirodnih atraktivnosti za razvoj turizma od kojih su najatraktivniji: spomenici, gradovi sa povijesnom arhitekturom, prirodne ljepote, flora i fauna te prirodni rezervati. Kineska civilizacija je jedna od najstarijih i najpoznatijih u svijetu. Zbog jedinstvene kulture postala je poznata u svijetu. Turizmom Kine ipak dominiraju društvene atraktivnosti zbog kojih se razvio snažan turizam, te u Aziji broji najviše međunarodnih dolazaka od svih zemalja kontinenta. Najveći broj dolazaka Kina je imala 2019. godine, a najmanje godinu poslije zbog pandemije COVID-19. Kina je imala najviše posjetitelja sa Azijskog kontinenta i Pacifika, a najmanje sa kontinenta Afrika.

KLJUČNE RIJEČI: Kina, društvene i prirodne atraktivnosti, UNESCO, turizam

SUMMARY: Tourist factors of China`s attractiveness

China is a country located in the eastern part of Asia and includes a large spectrum of social and natural attractions for the development of tourism, the most attractive of which are: monuments, cities with historical architecture, natural beauty, flora and fauna and nature reserves. Chinese civilization is one of the oldest and most famous in the world. Due to its unique culture, it became famous in the world. China's tourism, however, is dominated by social attractions that have led to strong tourism, and asia has the most international arrivals of all countries on the continent. China had the highest number of arrivals in 2019, and at least a year later due to the COVID-19 pandemic. China had the most visitors from the Asian continent and the Pacific, and the least from the continent of Africa.

KEYWORDS: China, social and natural attractions, UNESCO, tourism

1. UVOD

Kina je država koja je gotovo jednake veličine kao cijela Europa, te je zauzela 3. mjesto među državama svijeta. Odlikuje se jednom od najstarijih civilizacija. U početku su vladale carske dinastije, a zatim postaje republikom. U gradovima živi više od 290 000 000 ljudi. Kina je poznata po uzgoju riže, duhana, kave, čaja, pamuka, žitarica, voća i povrća, a najplodnije tlo nalazi se na jugu zemlje. Jedno od najvažnijih novčarskih središta je grad Hong Kong. Kina graniči sa: Sjevernom Korejom, Butanom, Indijom, Nepalom, Kazahstanom, itd. Reljef Kine je raznolik, sa mnogo planina, rijeka i jezera koja krasi Kinu i čine ju atraktivnom. Glavni motivi dolazaka većine stranih državljana u Kinu su kulturno-povijesni spomenici.

Cilj ovog rada je prikazati turističko djelovanje zemlje, prirodne i društvene atraktivnosti Kine pri čemu su se koristili izvori iz knjiga i mrežnih izdanja.

Tematika rada podijeljena je na pet dijelova tj. poglavlja. U prvom poglavlju pod nazivom „Prirodno geografska obilježja Kine“ pobliže se determinira reljef, klima i unutarnje vode koje okružuju Kinu. U drugom poglavlju pod nazivom „Turizam Kine“ opisani su opći podaci Kine i atraktivnosti svake regije koje se nalaze u Kini. U trećem su poglavlju pod nazivom „Prirodne atraktivnosti Kine“ opisane destinacije koje prikazuju prirodne ljepote zemlje. U četvrtom poglavlju pod nazivom „Društvene atraktivnosti Kine“ opisane su destinacije u kojima se nalaze poznate palače, dvorci i znamenitosti. U zadnjem poglavlju koji se naziva „Statistički pokazatelji turizma“ analizirani su podaci o turizmu Kine uz pomoć tablica.

2. PRIRODNO GEOGRAFSKA OBILJEŽJA KINE

Kina je najveća država u Aziji, a treća po veličini u svijetu. Ispred nje nalaze se Rusija i Kanada. Ona ima povoljan geografski položaj. Na sjeveru dijeli granicu sa Rusijom i Mongolijom, na sjeveroistoku sa Sjevernom Korejom, dok na jugu graniči sa nekoliko država kao što su: Vijetnam, Butan, Indija, Nepal, Laos i Mjanmar. Na zapadu dijeli granicu sa Afganistanom, Kazahstanom, Tadžikistanom, Kirgistanom i Pakistanom. Na istoku izlazi na Žuto more, Istočnokinesko i Južnokinesko koja se nalaze u Tihom oceanu. Morske granice dijeli sa Filipinima, Malezijom, Japanom, Indonezijom i Brunejem. Kina obuhvaća 9 616 400 km² (270 000 km² jezera i unutarnje vode). Kineska obala prostire se na 18 000 km.¹

Slika 1. Geografski smještaj Kine



Izvor: <https://www.stepmap.de/landkarte/china-uebersicht-2qm8397Flh-i>

¹ Izvor: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=31469>

2.1. Reljef

Kina je velika zemlja sa raznolikim reljefom, te se nalazi na euroazijskoj tektonskoj ploči. Obilježavaju ju planine, visoravni i ravnice koje se nalaze na istoku. Tibetantska visoravan je najviši dio s planinskim lancem Himalaja koja se nalazi na jugozapadu zemlje. To je planinski lanac koji odvaja Kinu od Južne Azije. Najatraktivnije obilježje Himalaje je najviši planinski vrh na svijetu, Mount Everest. U Južnoj Kini krajolik je brdovit s niskim planinama krškog porijekla i vapnenačkim stijinama sastavljenih od sedimentalnih stijena iz doba mezozoika i paleozoika. Sjever Kine zauzele su ravnice: Liahoe, Sjevernokineska ravnica i ravnica donjeg Yangtzea. Te su ravnice plodne i sastavljene od velikih količina riječnog nanosa. Na Jugoistoku zemlje nalazi se teren koji je uglavnom planinski, ispresijecan rječnim dolinama.² Kineska obala je stjenovita, razvedena s velikim brojem luka i pučinskih otoka, na jugu, dok na sjeveru se nalazi pješćana i ravna obala. Ova zemlja sklona je intenzivnoj seizmičkoj aktivnosti zbog stalnog pomicanja indijske tektonske ploče prema sjeveru.³

2.2. Klima

Kinu zbog njenog geografskog položaja obilježava izrazito monsunaska klima. Kišna je sezona topla, dok prevladavaju hladni valovi, povremeno sitna kiša i vjetrovi. Za Kinu je karakteristična kontinentalna klima, koju karakteriziraju promjene u temperaturi i padalinama. U usporedbi sa ostalim zemljama na istoj geografskoj širini, u Kini je temperatura je zimi niža, a ljeti viša. Podjeljena je na tri prirodne cjeline prema različitoj regionalnoj klimi:

- a) Istočna monsunaska oblast koja zauzima 45% zemljišta. Pod utjecajem je monsunaska koji stvaraju vlažnu klimu
- b) Zapadna suha oblast koja zauzima oko 30% zemljišta. Pogodna je za stočarstvo jer je vegetacija pustinjska tepa
- c) Qinghai-Tibet je alpska ledena oblast koja zauzima oko 25% teritorija. Hladna je sa izraženim glacijalnim reljefom⁴

²Izvor: <https://optolov.ru/hr/bedroom-design/geografiya-kitaya-geograficheskoe-polozhenie-prirodnye-usloviya-i-naselenie.html>

³ Izvor: <https://www.britannica.com/place/China/Relief>

⁴ Izvor: <https://www.znanje.org/i/i24/04iv05/04iv050916/klima.htm>

Najdominantnija klima u Kini je kontinentalna praćena kišnim i toplim ljetima, te suhim i hladnim zimama. Najhladnija točka Kine je vrh Mount Everest, a najniža točka nalazi se u Turpanu.⁵

2.3. Unutarnje Vode

Kina broji oko 50 000 rijeka, a ukupna im je duljina oko 420 000 km. Rijeke većinom teku od zapada prema istoku i ulijevaju se u mora Tihog oceana. Jedna od poznatijih rijeka Yangtze, duljine više od 6 300 km, najduža rijeka Kine i treća u svijetu. Yangtze protječe planinama Tibetanske visoravni i prima više od 700 pritoka. Žuta rijeka je druga najduža rijeka Kine, duga čak 5 464 km i koja ima najviše sedimenta u svijetu, nosi puno čestica koje se talože u donjem toku. Ona također započinje na Tibetanskoj visoravni i prolazi kroz ravnicu te se uljeva u Bohajski zaljev koji se nalazi u Žutom moru. Oko 40% teritorija koji se nalazi na zapadu je endoreično i rijeke ne teku u ocean, već isparavaju u pustinji ili teku do kopnenih jezera. Kina broji više od 5 000 otoka.⁶

Slika 2. Karta Kine



Izvor:<https://orthopediewestbrabant.nl/kina-karta/>

⁵ Stopić Z., Đurđević G., Svila, zmajevi i papir, Alfa, Zagreb, 2021., str. 14.

⁶ Izvor:<https://optolov.ru/hr/bedroom-design/geografija-kitaya-geograficheskoe-polozhenie-prirodnye-usloviya-i-naselenie.html>

3. TURIZAM KINE

Prema Curić Z.(2013.), Kina je bila gospodarski zaostajala za ostatkom svijeta do 1990.-ih godina. Svoj gospodarski razvoj ostvarila je na prijelazu iz 20. u 21.st te je svjetski fenomen i plijeni pozornost znanstvenika iz svih djelova svijeta. Postala je jedna od najvećih gospodarskih sila na planeti zbog izvoza industrijskih i poljoprivrednih proizvoda. Turistički razvoj pratio je razvoj gospodarstva zemlje. Zbog režima prema stranim državljanima, bila je zatvorena za međunarodne turiste sve do kraja 20. st. Kina bilježi najveći broj međunarodnih turističkih dolazaka i najveće prihode od turizma na kontinentu, uz to se probila među prvih pet na svijetu. Turizam Kine se još uvijek susreće sa problemima i to zbog manjka kvalificirane radne snage i niske razine usluga. Državna vlast postavlja brojne zapreke u privatnom poduzetništvu turističkog sektora. Kina broji više od 500 turističkih destinacija dok je 1982. g. bilo dopušteno posjetiti 30 lokaliteta. Naime, postigla je veliki napredak u poboljšanju prometne infrastrukture i smještajnih kapaciteta, a deregulacija u posredničkom sektoru omogućila je konkurenciju između turističkih agencija i turoperatora na kineskom tržištu. Središnja vlada je prepustila inicijativu turističkog razvoja lokalnim i regionalnim zajednicama, što je rezultiralo brojnim planovima turističkog razvoja na lokalnoj i regionalnoj razini. Valorizacijom atraktivnih društvenih faktora, a posebice kulturnih ustanova i spomenika razvijao se kineski turizam. Tu činjenicu najbolje pokazuje podatak prema kojemu se 29 lokaliteta od 41 nalazi na popisu Svjetske baštine, osam ih ima status prirodne baštine i četiri drže status kulturno-prirodne baštine. Upravo razlog tomu je što se Kina odlikuje jedinstvenom kulturom koja je postala poznata širom svijeta. Njihova civilizacija je jedna od najstarijih i najpoznatijih u svijetu, te je njihova kultura znatno utjecala i na okolna područja kao što su: Indokina, Japan i Korejski poluotok. Glavni motiv dolaska većine međunarodnih turista su atraktivni društveni faktori, a posebno treba naglasiti kulturno-povijesne spomenike. U krajnjem primorskom dijelu zemlje koji se nalazi u tropsko-suptropskom pojasu, klimatska obilježja pogoduju cjelogodišnjem razvoju turizma. Razvoju kupališnog turizma pogoduju temperature i ostala svojstva tijekom cijele godine u priobalju Južnokineskog mora, a druga dva mora na koje Kine izlazi (Istočnokinesko i Žuto) omogućuju razvoj kupališnog turizma tijekom ljetnih mjeseci. Najvažnji segment za razvoj zimskog sportskog-rekreacijskog turizma su planine u unutrašnjosti zbog zadržavanja snježnog pokrivača tijekom zime.⁷

⁷ Curić, Z. (2013), Geografija turizma-regionalni pregled, Zagreb, Naknada Ljevak, str. 154-156.

3.1. Turističke regije Kine

Kina se sastoji od pet turističkih regija:

- a) Regija koja se naziva Jug je smještena u tropskom pojasu i obuhvaća primorje Južnokineskoga mora. Razvija se kupališni turizam, a najvažnija kupališna destinacija u ovoj regiji je otok Hainan s brojnim pješčanim plažama i kulturno-povijesnim spomenicima. Najposjećeniji gradovi u obalnom dijelu su Hong Kong i Macao. Kao shopping destinacija, polazišna luka i središte tranzitnog turizma razvija se Hong Kong, a dodatnu atrakciju predstavljaju moderne i tradicionalne arhitekture. Destinacija Guangzhou u zaleđu Macaa i Hong Konga, privlači turiste tradicionalnom kineskom arhitekturom. Macao se razvija kao zabavišna destinacija.⁸ Kockarnice su velika turistička atrakcija Macaa, a u Hong Kongu je zabranjena. Kockanje je postala važna grana gospodarstva jer zemlji donosi trećinu prihoda, a kocka u kineza je vrlo omiljena.⁹

Slika 3. Grad Macao



Izvor:<https://theswissrock.wordpress.com/2013/12/07/regional-adventures-macao-china/>

- b) Regija Istok se nalazi u primorju Istočnokineskoga mora. Shanghai je glavna destinacije ove regije koja privlači turiste društvenim atraktivnim faktorima. U okolici su smješteni povijesni gradovi: Yangzhou, Nanjing, Wuxi i Suzhou. U sjevernijem dijelu regije nalazi se grad Oufu koji posjeduje glavnu atrakciju Konfucijev hram. Od prirodnih atrakcija izdvaja se planina Tai na kojoj se nalaze brojni hramovi.¹⁰

⁸ Curić, Z. (2013), Geografija turizma-regionalni pregled, Zagreb, Naknada Ljevak, str. 154

⁹ Adams, S., Ganeri, A.,(1998.) Geografija svijeta, Prvo izdanje, Zagreb Neografija, str. 179

¹⁰ Curić, Z. (2013), Geografija turizma-regionalni pregled, Zagreb, Naknada Ljevak, str. 155

Slika 4. Grad Nanjing



Izvor:<https://sightdoing.net/things-to-do-in-nanjing-china/>

- c) Središnja Kina treća je regija i raspolaže sa najvećim brojem atrakcija, većina njih su slabije valorizirana. Grad Xi'an poznat je po svojim zidinama i muslimanskoj četvrti. U ovom gradu pronađeni su kipovi vojnika izrađenih od terakote. Od prirodnih atrakcija u ovoj regiji izdvaja se jezero Caohai, ptičje stanište koje je zaštićeni prirodni rezervat zajedno sa dolinom Jiuzhaigou koja je zaštićena zbog vodopada i jezera. Gigantski kip Bude nalazi se u gradu Leshan zbog kojeg je poznat, dok se Chongqing turistički razvija zahvaljujući obližnjem lokalitetu Dazu na kojem se nalaze stijene očuvane sa otprilike 50 000 kipova iz budističkog vjerskog učenja. U ovoj regiji razvija se i planinski turizam gdje je važna planina Emei zbog budističkih samostana. Na planini Lu nalazi se nacionalni park Lushan, također neke od poznatih planina u ovoj regiji su: Tianzhu, Qingcheng, Huang i Wudang. Pozornost turista zbog atraktivnih pejzaža i gradova koji su smješteni uz obalu privlači krstarenje po rijeci Yangtze.¹¹

¹¹ Curić, Z. (2013), Geografija turizma-regionalni pregled, Zagreb, Naknada Ljevak, str. 156.

Slika 5. Planina Huang



Izvor:<https://pixelizam.com/huang-shan-najljupkija-planina-kine/>

- d) Prijestolnica Peking ima središnju ulogu u regiji Sjeveroistok. Spominju se glavne atrakcije ove regije, a na prvom mjestu je Zabranjeni grad, zatim ga slijede Nebeski hram i Ljetna palača. U Pekingu se međunarodni turisti mogu upoznati sa kineskom kulturom. Kineski zid nalazi se oko 50 km od grada. U gradu Harbinu održava se Međunarodni festival kipova izrađenih od leda i snijega. Yabuli, smješten jugoistočno od Harbina, glavno je središte zimskoga sportsko-rekreacijskog turizma u zemlji. Žuta rijeka imala je važnu ulogu u kineskoj povijesti jer se uz nju razvila civilizacija.¹²

Slika 6. Grad Harbin



Izvor:<https://www.remotelands.com/travelogues/remote-lands-asias-top-10-hot-cold-winter-holiday-destinations/>

¹² Curić, Z. (2013), Geografija turizma-regionalni pregled, Zagreb, Naknada Ljevak, str. 157-159.

- e) Posljednja regija naziva se Zapad koja ima planinsko-pustinjska obilježja i zbog tog razloga je najslabije naseljeni dio zemlje. Ova regija posjeduje najmanje turističkih atrakcija. Tibet je najatraktivniji faktor zbog svog reljefa i specifične kulture. Uz samu granicu Nepala i Kine nalazi se najviši vrh na svijetu, Mount Everest. Najveću atrakciju za turiste predstavlja palača Potala.¹³

Slika 7. Mount Everest



Izvor:https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mount_Everest_as_seen_from_Drukair2.jpg

Sjeveroistok je najposjećenija regija, zatim ju slijede regije Jug i Istok. U Kini je izražena sezonalna raspodjela turista jer je najviše registriranih turističkih dolazaka u periodu od svibnja do listopada. Broj dolazaka opada u ožujku i travnju, a najmanji se broj bilježi u hladnijim mjesecima od studenog do veljače.¹⁴

¹³ Curić, Z. (2013), Geografija turizma-regionalni pregled, Zagreb, Naknada Ljevak, str. 159.

¹⁴ Curić, Z. (2013), Geografija turizma-regionalni pregled, Zagreb, Naknada Ljevak, str. 159.

4. PRIRODNE ATRAKTIVNOSTI KINE

Prirodne atrakтивности obuhvaćaju fizičke karakteristike ili pejzaže koji su privlačni iz prirodne perspektive. To su djelovi prirode koji privlače ljudsku pažnju i izazivaju osjećaj divljenja ili ljepote. To može uključivati planine, rijeke, mora, jezera, šume, obale, flora i fauna i druge elemente prirode. Ove atrakтивности često imaju i ekološki značaj.¹⁵

4.1. Žuta rijeka

Druga najduža rijeka Kine dugačka 5 464 km koja vijuga kroz provincije i pokrajine Gansu, Unutrašnju Mongoliju, Qinghai, Shanxi i Shadong te utječe u more Bohai. Ovo je rijeka sa najvećim obujmom nanesenog taloga u svijetu jer prikuplja golemu količinu pijeska i mulja koji pridonose promjeni boje rijeke u žutu. Sastoji se od 30 većih pritoka i bezbroj manjih i zauzima 750 000 km² površine. Rijeka je dobila naziv „Kineske tuge“ jer se izlila više od 1500 puta.¹⁶

Slika 8. Žuta rijeka



Izvor:<http://degenhardtjacollete.blogspot.com/2010/06/rios-de-asia.html>

¹⁵ Čavlek N., Prebežac D., Turizam – ekonomske osnove i organizacijski sustav, Zagreb, Školska knjiga, 2011., str.126

¹⁶ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 178

4.1.1. Planine Bayanhar

Dio su planinskog lanca Kunlun, nalaze se na nadmorskoj visini od 6000 m, a vrhovi su im tijekom cijele godine prekriveni snijegom. Dolaskom ljeta, mnogi ledenjaci i otopljeni snijeg postanu potoci koji teku u muljeviti tok dviju najvećih rijeka Kine. Na planini žive samo tibetski nomadi sa svojom stokom i ovcama.¹⁷

4.1.2. Klanac Liuja

Najatraktivnije mjesto gornjeg toka Žute rijeke. Na tom se području rijeka zaokriće na zapad prema granici provincija Gansu i Qinghai. Posjetitelje ovaj prostor podsjeća na neobično oblikovan reljef Guilina na jugu, a do ovog mjesta može se doći brodom. Većina mulja koja se zadrži na ovom mjestu dolazi od pritoka Datong, Tao i Huang Shui.¹⁸

4.1.3. Klanac Qintong

Klanac Qintong se nalazi u središnjem dijelu regije, 6 km dugačak te dijeli ravnicu Yinchuan na sjever i jug. U ovom je djelu Žuta rijeka okružena pustinjom Tengger s jedne i planinskim prijelazima s druge strane. Ovaj je klanac bio poprište mnogih bitaka za obranu države te je zbog toga bio strateški važno područje. Glavne bitke su se događale za vrijeme dinastije Han.¹⁹

4.1.4. Slapovi Hukou

Drugi po redu najveći slapovi Kine, tema su mnogih kineskih pjesama, umjetničkih izričaja i legendi. Rijeka se na ovom prostoru sužava i strmoglavljuje niz otvor, a taj uski prostor izgledom podsjeća na grlić čajnika. U sunčane, dane žute kapljice najprije postanu sive, a zatim plave nalik dimu.²⁰

¹⁷ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 179

¹⁸ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 182

¹⁹ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 183

²⁰ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 185

4.1.5. Klanac Troja vrata

Jedan od najopasnijih dijelova cijeloga riječnog toka. Na rijeci se nalaze dva stjenovita otoka, Božja vrata i Demonska vrata, koja dijele rijeku čak na tri prolaza. Demonska su vrata najopasniji prolaz, a Božja vrata su najdublji. Zbog opasnosti ova dva prolaza, za vladavine dinastije Tang napravljen je treći prolaz koji je sjeverniji, ali se taj plan nije pokazao dovoljno dobrim jer je za vrijeme visokog vodostaja prolaz bio jednako opasan kao i ostali prvotni prolazi. Radi obilaska probijen je prolaz uzduž litice kojeg je i danas moguće vidjeti.²¹

4.1.6. Žuta rijeka kod planine Mang

Iza klanca Troja vrata rijeka nastavlja svoj tok do planine Mang koja je poznata kao Bei Mang i proteže se prema gradu Zhengzhouu. Na visokom položaju sa planine vidu se dva čelična mosta. Uz obale rijeke nalaze se Terasasta polja koja svjedoče da je planina Mang mjesto života i industrije.²²

4.2. Rijeka Yangtze

Rijeka Yangtze, svoj put u obliku kapljice otopljenog snijega započinje prema daleko Istočno-kineskom moru. Poznata kao i Chang Jiang, odnosno Duga rijeka, koja je dugačka 6300 km i ima više od 700 pritoka. Golemu količinu vode skuplja prolaskom kroz Sečuan, Hubei, Tibet, Yunnan, Hunan i Jiangu. Jangce može se podijeliti na Gornji, Srednji i Donji dio. Gornji dio proteže se 3500 km i završava kod grada Yibina u provinciji Sečuan. Srednji dio dug je 1100 km i u ovom dijelu se nalaze Tri klanca u kojima rijeka postiže veliku brzinu. Donji dio je širiji i sporiji, sadrži niz oštih zavoja i zaokreta. U tom su dijelu smještena mnoga jezera od kojih najveće je jezero Dongting. Rijeka je najvažnija poveznica u Kini jer spaja sjeverne i zapadne provincije sa južnima. Prema gradu Nanjingu, uzvodno mogu ploviti brodovi nosivosti 10 000 tona. Jedna je od najopasnijih i najsnažnijih rijeka na svijetu, a treća po veličini u svijetu (iza Amazone i Nila).²³

²¹ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 185

²² Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 186

²³ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 258

Slika 9. Rijeka Yangtze



Izvor:<https://osijek-danas.com/2021/01/06/kineska-rijeka-jangce-zabiljezila-unaprjedenje-kvalitete-vode/>

4.2.1. Rijeka Tuotuo

Izvor je rijeke Yangtze, nastala od otopljenog snijega na nadmorskoj visini od 5 000 m. U početku je tekla prema sjeveru, nakon prolaska kroz dolinu se spušta prema brzacima Heman te se širi preko širokih korita i stiže do jezera Hulu. Visoki je planinski tok koji se danas priznaje kao izvor, koji za vrijeme dinastije Ming nije bio priznat nego se smatralo da se Yangtze nastavlja na rijeku Min.²⁴

4.2.2. Shibaozhai

Izbočene litice koje na sve četiri strane podsjećaju na kineski pečat od žada nalaze se na brdu koji se naziva Brdo pečata od žada gdje stoji Shibaozhai. To je ime izvanredne građevine koju se smatra krunom na vrhu brda. Njezina namjera bila je da bude obrambena građevina, visoka 60 m, a građena od drveta i kamena u skladu s linijama samog brda. Nakon što se izgradila brana na rijeci, donji dio tornja našao se pod vodom.²⁵

4.2.3. Klanac Jutang

Najatraktivniji klanac rijeka, ali je najkraći. Uzak ulaz klanca od 100 m, a s obje strane se nalaze strme litice. Planine Tuzi i Bai Yan čuvaj ulaz u klanac a nalaze se s lijeve i desne strane. Na litici planine Bai Yan, izbušen je zavojit niz otvora u stijeni koji su ostaci drevnog

²⁴ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 259

²⁵ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 261

puta koji je bio služio za skupljače biljaka. Na litici sjeverne obale pronađeno je devet „visećih ljesova“ punih brončanih mačeva i ljudskih kostiju.²⁶

4.2.4. Klanac Wu i klanac Xiling

Klanac Wu nudi prekrasan prizor koji se proteže gotovo 40 km kroz središnji dio planine Wu i naj slikovitiji je od Tri klanca. Klanac Xiling je dug oko 70 km i povezuje provincije Hubei i Sečuan, te je i najduži klanac. U njemu su postojali uski prolazi prepuni poluuronjenih stijena, opasnijih brzaca, kao Kongling kojeg je narodna pjesma opisala kao „đavolja vrata“. Kad bi bio velik vodostaj, neugodno bilo bi ploviti jer su stijene stršale kao oštri zubi.²⁷

4.3. Pustinja Takla Makan

Druga najveća pustinja na svijetu koja u sebi čuva brojne legende i prekrasne prizore. Smještena je u središnjem dijelu udoline Talimu i zauzima područje od 337 600 km². Lokalni narod Ujgura je ovu pustinju nazvao „mjesto s kojeg nema povratka“. Pustinja s jedne strane stvara prekrasne prizore kao što je zalazak sunca, a s druge strane su okolna sela u strahu jer preko noći mogu biti zatrpana pod pješćanim dinama ili nestati s vjetrom. Posjetiocima izbor ove pustinje predstavlja odabir izazova, što u isto vrijeme znači uživanje u prirodi i ulazak u napor znajući za uzrok. Pustinjom teče jedina rijeka Hetian koja živa i izvire u planini Kunlun. Ona omogućuje putnicima i istraživačima iskustvo hodanja po cijeloj pustinji, a prije izgradnja ceste su se putovanja odvijala baš tom cestom. Na temelju podataka iz arheologije postojala su drevna mjesta koja su nekad uživala blagostanje, a danas su u potpunosti zaboravljena.²⁸

4.4. Huanglong

Područje Huanglonga predstavlja rijetko viđen primjer geografske atrakcije, te je poznat kao najpotpuniji, najveći i najneobičniji krški krajolik na svijetu. Vapnenički je klanac koji je smješten na visini od 3000 m, a proteže se u dužini od 7 km i širini 300 m. Područje je

²⁶ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 263

²⁷ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 265

²⁸ Opačić V. Jakša (2008.) 100 čuda Kine, hrvatsko izdanje, Mozaik knjiga, str.38-39

okruženo visokim planinama i nudi savršen primjer geoloških uvjeta koji su prevladali. Na tom mjestu mogu se naći i neke nepoznate vrste biljaka i životinja. Huanglong slavan je po svojim grotksnim strukturama, neukroćenoj okolini, raskošnim bojama i raznolikosti biljnih i životinjskih vrsta. Područje Huanglonga također je slavno po bogatim zalihama flore i faune. Na različitim visinama rastu crnogorične, bjelogorične i suptropske zimzelene šume. Na planini nalaze se rijetke vrste životinja kao što su: panda i majmun, te je zbog toga Huanglong uvršten na UNESCO-v popis svjetske baštine.²⁹

4.5. Jezero Tianchi

Smješteno je na pola puta prema ledenom vrhu Bogda, dužine 3400 m i širine 1500 m. Jezero Tianchi je prirodno planinsko jezero nalik na polumjesec i nalazi se na nadmorskoj visini od 1 980 m. Kristalno čisto jezero okruženo planinama prekrivenima smrekama i borovima koje je prije bilo poznato pod imenom Yaochi. Promatrajući s jezera mogu se vidjeti tri vrha koja se nalaze jedan pokraj drugog poput zabijenih olovaka između gustih oblaka. Tianshan se u zimskoj sezoni pretvara u raj za ljubitelje skijanja, te se svake godine kad se bliži zimsko razdoblje, sportaši iz cijelog svijeta okupljaju i treniraju. UNESCO je Tianchi proglasio Rezervatom biosfere Bogeda, a na državnoj razini je proglašen park-šumom.³⁰

Slika 10. Tianchi jezero



Izvor:https://voyageforum.com/guides/parc_national_tianshan_tianchi/

²⁹ Opačić V. Jakša (2008.) 100 čuda Kine, hrvatsko izdanje, Mozaik knjiga, str.16-17

³⁰ Opačić V. Jakša (2008.) 100 čuda Kine, hrvatsko izdanje, Mozaik knjiga, str.24-25

4.6. Otok Hainan

Nalazi se pokraj obale najjužnije točke Kine, a drugi je najveći otok Kine. Sjeverni je kraj nizinski, a južni dio planinski te mu površina iznosi 33 572 km². Otok krasi bujne šume i tropske plaže, a najviša točka otoka planina Pet prstiju vidi se sa kopna udaljenog 18 km. Na ostalim dijelovima otoka živi miješano stanovništvo koje uzgaja kaučuk, rižu, duhan, papar, kavu i kakaovac. Otok je bogat željeznim rudama. Dva najveća grada na otoku su dobili nadimak „kineski Havaji“, ta je mirna plaža postala jedno od najposjećenijih odredišta turista.³¹

4.7. Četiri sestre (Siguniang Shan)

Prema tibetskoj legendi je ovaj naziv nastao zbog toga što su se četiri sestre borile sa leopardom kako bi zaštitile pande u ovoj prekrasnoj planinskoj regiji. Ovo se planinsko područje naziva „kineske Alpe“ jer se može pohvaliti vrhovima četiri sestre, a nalazi se blizu rezervata prirode velikog pande Wolong, skloništa pande, zlatnog majmuna i još mnogo vrsta drugih životinja. Ovdje posjetitelji dolaze uživati u prirodi, pješaćiti, istraživati i planinariti, a privlače ih Alpska jezera, netaknuta divljina, guste šume i prizori snježnih vrhova. Izražene promjene vremenskih prilika su posljedica konkurentnih utjecaja, kontinentalne planinske klime i tropski monsuni, oni omogućavaju bogat eko-sustav, razlike između noćnih i dnevnih temperatura i savršene uvjete za rast ljekovitih biljaka.³²

4.8. Jezero Dian

Uska vodena površina dugačka 40 i široka 8 km koja je poznata i pod nazivom Kunming. Nalazi se blizu Zapadnih planina grada Kunminga, niz brda čiji oblik nalikuju na djevojku naslonjenu na bok, a nazvanog Planina uspavane ljepotice. Gornji je dio jezera područje guste trske i rogoza, nazvano Malo more trave ili Zapadno jezero. Veličanstven kompleks putova i špilja koji se zove Zmajeva vrata, a naziv je dobio po drevnom junaku Yu koji je otvorio zmajeva vrata kako bi skrenuo poplavu. Gradnja špilja i puta je zpočela 1781.g. te je trajala 72 g., za vladavine cara Qianlonga iz dinastije Qing. Kipar Zhu je proveo 8 godina radeći kipove i ukrašavajući glavnu dvoranu u špiljama. Jednom mu je puknula četkica

³¹ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 306-307

³² Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 192

kojom je oblikovao kipove i bio je toliko posramljen da je skočio s litice u svoju smrt. Današnjim turistima na putu do vrha se omogućuje razgledavati paviljon, špilju i vrata.³³

4.9. Litice sedam zvijezda

U sjevernome dijelu grada Zhaoqinga, strmo se uzdiže 7 atraktivnih krških formacija koji su raspoređeni kao zvijezda Velikog medvjeda. Ove litice su poznate po mnogim špiljama ovog područja, a najpoznatija špilja je Špilja kamene odaje, unutar koje teče podzemna rijeka kojom je moguće putovati brodom i razgledavati špilju. Zidovi su ukrašeni natpisima koji još datiraju iz 6. stoljeća. Malo jezero koje se nalazi na ovom području je povećano prije 30 godina kako bi pomoglo uzgoju ribe i natapanju. Krajolik je postao ljepši, a jezero je nazvano Zvezdano jezero.³⁴

Slika 11. Zaljev grada Zhaoqinga



Izvor:<https://www.pinterest.com/pin/344595808969139157/>

³³ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 274

³⁴ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 296

5. DRUŠTVENE ATRAKTIVNOSTI KINE

Kina je poznata po svojim društvenim atrakcijama koje privlače međunarodne turiste. Takve atrakcije su mjesta ili događaji koji privlače turiste. Društvene atrakcije mogu biti: zabavne, kulturne ili obrazovne. Obuhvaćaju razne muzeje, palače, dvorce, klubove, kazališta i itd. Često ove atrakcije omogućuju istraživanje i upoznavanje nečeg novog. One imaju važnu ulogu u turizmu, promovirajući atrakcije i doprinose ekonomskom razvoju zemlje.³⁵

5.1. Kineski zid

Obrambena struktura Kine poznata kao jedno od sedam svjetskih čuda izgrađeno rukom. Proteže se 6400 km od prolaza Jiayuguana u provinciji Gansu na zapadu, do prolaza Shanhaiguana na istočnoj strani obale zaljeva Bohai. Dijelovi zida, Badaling i Mutinyu su poznate turističke atrakcije, te dio grebena Jinshanling. Badaling nabolji je dio Velikog kineskog zida i uvršten je na UNESCO-v popis svjetske baštine. Huanghuacheng je dio koji je u postupku obnove, a nakon nje bi ponovno trebao biti otvoren za turiste.³⁶ Gradnja ove strukture započela je za vrijeme vladavine dinastije Qin u 3.st. pr. Kr. kada je car naredio spajanje plemenskih zidova. U to vrijeme bilo je mnogo osuđenih ratnih zločinaca koji su sudjelovali u izgradnji zida skupa sa seljacima. Tijekom izgradnje mnogo je ljudi izgubilo svoje živote zbog fizičkog napora, bolesti i nezgoda. Za sirovine su se koristile: zemlja, cigle, kamen vapnenac i drvo.³⁷

5.2. Zabranjeni grad

Bivša carska palača smještena u središtu Pekinga poznatija kao Zabranjeni grad, te predstavlja najbolje sačuvanu palaču u svijetu. Početak gradnje bio je 1406. g. za vrijeme vladavine Yong Lea, a završetak gradnje zbio se 1420.g. Područje ove palače je u obliku pravokutnika, površine 720 000 m², a okružen zidovima visine 10 m i širine 52 m. U

³⁵ Čavlek N., Prebežac D.,(2011.)Turizam – ekonomske osnove i organizacijski sustav, Zagreb, Školska knjiga, str. 126

³⁶ Opačić V. Jakša (2008.) 100 čuda Kine, hrvatsko izdanje, Mozaik knjiga, str.124-125

³⁷ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 46

golemom kompleksu palače, debeli prozori i teška vrata, odvajali su obične ljude od carske obitelji i tajne careva bile su dobro čuvane. Među očuvanim umjetninama ove palače, ističu se okrugle ručice na vratima i alke u obliku životinjskih glava. Glavne atrakcije ove palače su: Dvorana najviše harmonije, Dvorana potpune harmonije, Palača nebeske čistoće, Vrata Duha i Dvorana duhovnog rasta.³⁸

Slika 12. Zabranjeni grad u Peking



Izvor:<https://www.travelmagazine.rs/saveti/travel-preporuka/zabranjeni-grad-u-pekingu-prvih-600-godina/>

5.3. Vojska od terakote

Grobnica cara Qina mirno je ležala 4,5 m pod zemljom, prekrivena krovom izgrađenim od slojeva vlaknastih prostirača. Trebala je zauvijek biti neotkrivena. Grobnica sadrži oko 8000 vojnika u prirodnoj veličini, toliko ih krasi različite pojedinosti lica, odjeće da ne postoje jednaki vojnici. Kipovi pečeni na visokim temperaturama, noge su potpuno napravljene od terakote kako bi podupirale masu svakog kipa. Znanstvenici vjeruju da je ovo samo mali dio vojske cara, a da je ostatak zakopan u blizini, no do danas nisu pronađeni kao ni glavni ulaz u grobnicu.³⁹ Turiste posebno privlače zbog svog izgleda i povijesti o njihovom nastanku.

³⁸ Opačić V. Jakša (2008.) 100 čuda Kine, hrvatsko izdanje, Mozaik knjiga, str. 70-71

³⁹ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 110.

Slika 13. Terakotna vojska



Izvor:<https://pl.dreamstime.com/obraz-stock-editorial-xian-porcelanowy-terra-cotta-wojownicy-image76632964>

5.4. Ljetna palača

Ljetna palača smještena u Pekingu, poznatija kao Yiheyuan odnosno Vrt njegovane harmonije. Okružuju je brdo dugovječnosti Wanshou i jezero Kunming. Nalazi se u regiji Jiangnan gdje pruža pogled na jezero i brijeg, dvorane, prolaze, mostove i mramorni brod koji su skladno smješteni na prekrasno krajobrazno mjesto. 1860.g. palača je bila uništena u požaru, a ponovno izgrađena 1888.g., te je postala mnogo ljepšom. U ljeto mogu se vidjeti lotosi oko Mosta od Žada koji izgledima i oblicima podsjećaju na dugu. Igranje šaha i pjevanje su neke od aktivnosti tijekom ljeta. Palača je bila ljetno odmaralište careve obitelji i posjeduje najbolje očuvani vrt u Kini koji je uvršten na popis UNESCO-ve svjetske baštine.⁴⁰

5.5. Hram Wudang

Samostan Wudang jedan je od klasičnih primjera tibetsko-budističke arhitekture koji se nalazi na planinskoj strmini 70 km udaljen od najvećeg grada Mongolije, Baotoua. Sadržava oko 2500 stambenih prostorija, hramova, predavaonica i svetišta i jedan je od najvažnijih središta lamaizma u Kini. U glavnoj dvorani Suguqindu okupljaju se lame radi molitve i

⁴⁰ Opačić V. Jakša (2008.) 100 čuda Kine, hrvatsko izdanje, Mozaik knjiga, str.72-73

čitanja svetih zapisa. Hram je prepun budističkih umjetnina i slika baziranih na religiju, postoji i muzej, dvorana Dongkuoerdu u kojoj su izložene relikvije.⁴¹

Slika 14. Hram Wudang



Izvor:<https://se.dreamstime.com/redaktionell-fotografering-f%C3%B6r-bildbyr%C3%A5er-wudang-berg-ett-heligt-land-f%C3%B6r-ber%C3%B6md- taoist-i-kina-image58914329>

5.6. Hong Kong

Grad koji obuhvaća mnoštvo raznolikosti na malom prostoru i time privlači posjetitelje diljem svijeta, a lokalno stanovništvo potiče na istraživanja novonastalih područja. Jedan od najstarijih funkcionalnih javnih prijevoza ovog grada je električni tramvaj koji je u promet pušten 1904.g. i time javnosti predstavljen jeftiniji način prijevoza. Putnicima pruža razgledavanje grada i uličnog života. Hong Kong nudi desetominutnu vožnju zvjezdanim trajektom koji pruža panoramski pogled na luku Victoria. Zvezdani trajekt su zeleno-bijeli brodovi i najstariji su u mreži trajekata Hong Konga. U blizini grada nastanjen je otočić Tung Ping Chau koji pruža pogled na grad. Nekoć je krijumčarima služio kako bi u Kinu unijeli oružje. Posjetitelji koji se odluče posjetiti otočiće u okolini Hong Konga, često se zapute prema samostanu Po Lin, smještenom na najvećem otoku grada, Lantauu. Izgrađen 1920.g. od strane trojice redovnika, a u početku sadržavao je samo Budino svetište. Kasnije je postao

⁴¹ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 32

jedno od deset najvažnijih budističkih samostana u Hong Kongu. Preko puta samostana na vrhu Muyu, nalazi se kip Bude koji je ujedno i najveći brončani kip Bude na svijetu, visok 30 m i težak 275 tona.⁴² Hong Kong je grad koji se smjestio na jugoistoku Kine i ima čak 6 milijuna stanovnika. U središnjem se poslovnom dijelu nalazi čudesna građevina pod nazivom „Hong Kong Shanghai Bank“. Remek-djelo nove građevinarske tehnologije u kojoj su tijekom izgradnje sudjelovali stručnjaci feng shuija, drevnog vjerovanja u prirodne sile koji su provjeravali hoće li zgrada donjeti zdravlje i bogatstvo svima u njoj.⁴³

Slika 15. Hong Kong



Izvor:<https://www.asianews.it/news-en/Hong-Kong,-freest-market-in-the-world-35321.html>

5.7. Xi`an

Drevni grad u Kini u kojem su zapisani brojni pothvati i promjene u narodu, te je jedna od sedam drevnih prijestolnica u državi. Središnja točka Kine se nalazi u Xi`anu i usitinu ima dugu povijest. Preci moderne države osnovali su selo koje su potom arheolozi nazvali Banpo, što je jedna od najposjećenijih atrakcija drevnog grada. Xi`an je bio ekonomsko, političko i kulturno središte zemlje, a ujedno i dom prvog kineskog feudalnog cara Ying Zheng koji je osnovao prvu dinstaciju Qin. Bio je jako velik i moćan car u to doba. Mnogi najmoćniji carevi su ostavili povijest upravo u Xi`anu. Mauzolej Qian je najpotpuniji i najveličanstveniji grob tog doba, a posebno je zanimljivo to što je izgrađen za dva vladara.⁴⁴

⁴² Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 314-318

⁴³ Adams, S., Ganeri, A.,(1998.) Geografija svijeta, Prvo izdanje, Zagreb Neografija, str.179.

⁴⁴ Opačić V. Jakša (2008.) 100 čuda Kine, hrvatsko izdanje, Mozaik knjiga, str.78-79

5.8. Nebeski hram

Nalazi se u sjeverozapadnom djelu Pekinga, skupina svetišta dok je nekoć bio poprište najvažnijih carskih običaja. Jedan je od četvero hramova u Pekingu i čine niz koji se naziva nebeski svod. Ostali su: Hram Sunca, Hram Mjeseca i Hram Zemlje. Izgrađen 1420.g. gdje građevine zauzimaju površinu veću od 2 700 000 m². Nebeski se hram sastoji od dvije zgrade kojih povezuje most dugačak 360 m. Remek-djelo je akustike jer se u carskoj nebeskoj komori jeka jasno odbija od jednog do drugog zida, pa je prema tome dobio naziv Zid jeke. Hram je pretrpio mnoga oštećenja te je obnovlje 1918.g. i otvoren za javnost.⁴⁵

5.9. Dvorac Žutog Ždrala

Jedan od tri poznata tornja koji se nalazi južno od rijeke Yangtze. Glavna je znamenitost lučkog grada Wuchanga. S njega se pruža pogled na rijeku Yangtze. Bio je magnet za okupljanje umjetnika i pisaca koji bi u njegovoj blizini pisali pjesme i pili vino, izgrađen 233. g. Zub vremena je naštetio drevnom tornju te je nakon obnove završene 1985.g. ponovno postavljen na prvotno mjesto. Posjetitelji kada dođu mogu vidjeti zašto je dvorac i njegov pogled još uvijek mjesto nadahnuća i tema oko 300 pjesama u povijesti književnosti Kine.⁴⁶

⁴⁵ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 146

⁴⁶ Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga, str. 224

6. STATISTIČKI POKAZATELJI TURIZMA

U statističkom kontekstu se turizam odnosi na aktivnosti posjetitelja koji putuju na razna odredišta. Ovi pokazatelji obuhvaćaju podatke o broju dolazaka, noćenjima, duljini boravka, prihodima od turizma, strukturi tržišta, destinacijama i drugim faktorima koji pomažu u praćenju razvoja turističkog sektora.⁴⁷

6.1. Međunarodni turistički dolasci

Tablica 1. Broj međunarodnih turističkih dolazaka i noćenja turista

GODINA	BROJ DOLAZAKA	BROJ NOĆENJA
2017.	153 260 000	60 740 000
2018.	158 606 000	62 900 000
2019.	162 538 000	65 725 000
2020.	30 402 000	7 967 000

Izvor: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.5555/unwtotfb0156010020172021202211>

U tablici je vidljivo da broj međunarodnih dolazaka 2017.g. iznosi 153 260 000, od toga su 60 740 000 noćenja. 2018. godine broj se dolazaka povećava na 158 606 000, noćenja također na 62 900 000. Najveći broj dolazaka broji 2019. godina u iznosu od 162 538 000, te je bilo 65 725 000 noćenja. U 2020. godini broj dolazaka se drastično smanjuje zbog pandemije COVID-19 na 30 402 000, te tako i broj noćenja pada na 7 967 000.

⁴⁷<https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php>

6.2. Domaći turizam

Tablica 2. Broj dolazaka domaćih turista

GODINA	BROJ DOLAZAKA
2018.	5 539 000
2019.	6 005 852
2020.	2 879 000
2021.	3 246 000

Izvor: <https://www.unwto.org/tourism-data/global-and-regional-tourism-performance>

Druga tablica prikazuje domaći turizam i broj dolazaka turista iz Kine. Prema podacima iz tablice možemo vidjeti da je 2018. godine bilo 5 539 000 dolazaka. U 2019. godini broj dolazaka raste na 6 005 852 te vidimo pad u 2020. godini koji iznosi 2 879 000 dolazaka. 2021. godine se vidi blagi rast domaćih dolazaka koji iznosi 3 246 000.

6.3. Dolasci prema glavnoj namjeni

Tablica 3. Dolasci turista prema glavnoj namjeni

GODINA	OSOBNI RAZLOZI	VIKEND I REKREACIJA	POSLOVNI RAZLOZI
2017.	37 246 000	15 930 000	5 697 000
2018.	41 804 000	16 085 000	6 147 000
2019.	42 829 000	17 603 000	6 285 000

Izvor: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.5555/unwtotfb0156010020172021202211>

U trećoj tablici nalaze se podaci dolazaka turista prema glavnoj namjeni. U 2017. godini bilo je 37 246 000 dolazaka prema osobnim razlozima, 15 930 000 dolazaka je bilo zbog

vikenda i rekreacije, dok zbog poslovnih razloga je došlo 5 697 000 turista. U 2018. godini su se povećali dolasci pa ih je zbog osobnih razloga posjetilo Kinu 41 804 000, 16 085 000 ih je posjetilo zbog vikenda i rekreacije, te 6 147 000 zbog poslovnih razloga. U 2019. godini broj dolazaka se povećao zbog osobnih razloga i iznosi 42 829 000, 17 603 000 bilo je dolazaka zbog vikenda i rekreacije, a blago ssu se povećali dolasci zbog poslovnih razloga na 6 285 000.

6.4. Dolasci prema vrsti prijevoza

Tablica 4. Broj dolazaka zračnim prometom i morskim putem

GODINA	ZRAČNI PROMET	MORSKIM PUTEM
2017.	23 070 000	4 612 000
2018.	24 448 000	4 659 000
2019.	25 299 000	4 229 000

Izvor: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.5555/unwtotfb0156010020172021202211>

Tablica prikazuje dolaske prema načinu prijevoza. 2017. godine, zračnim je prometom ostvareno 23 070 000 dolazaka, dok je morskim putem ostvareno 4 612 000 dolazaka. 2018. godina broji blagi porast dolazaka zračnim prometom koji iznose 24 448 000 te morskim putem 4 659 000. U 2019. godini broj dolazaka ostvarenih morskim putem se smanjuje na 4 229 000, dok dolasci zračnim prometom se povećavaju na 25 299 000.

6.5. Dolasci prema regijama

Tablica 5. Prikaz dolazaka prema turističkim regijama

GODINA	BROJ DOLAZAKA			
	AFRIKA	AMERIKA	ISTOČNA AZIJA I PACIFIK	EUROPA
2017.	542 000	3 540 000	141 127 000	6 402 000
2018.	585 000	3 787 000	146 013 000	6 531 000
2019.	599 000	3 645 000	148 698 000	6 854 000

Izvor: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.5555/unwtotfb0156010020172021202211>

U petoj tablici nalaze se podaci turističkih dolazaka prema regijama, od kojih su navedene Afrika, Amerika, Istočna Azija i Pacifik, te Europa. Prema podacima, najmanje turista dolazi iz Afrike, a najviše iz Istočne Azije i Pacifika. U 2017. godini 542 000 turista došlo je iz Afrike, 585 000 u 2018. godini i 599 000 u 2019. godini. 2017. godine je Kinu posjetilo 6 402 000 Europljana, 3 540 000 Amerikanaca i 141 127 000 turista iz Istočne Azije i Pacifika. 2018. godine iz Amerike je bilo 3 787 000 dolazaka, 6 531 000 iz Europe i 146 013 000 dolazaka iz Istočne Azije. Prema tim je podacima vidljivo da su dolasci iz svih navedenih regija porasli u odnosu na 2017. godinu. U 2019. godini povećali su se dolasci iz svih navedenih regija u odnosu na posljednje dvije godine, osim iz Amerike kojih je bilo 3 645 000 dolazaka. Iz Istočne Azije te godine je bilo 148 698 000 dolazaka i 6 854 000 turističkih dolazaka iz Europe.

6.6. Turistički podaci Hong Konga

Hong Kong je grad čiji se podaci vode zasebno zbog toga što je on posebna upravna regija Narodne Republike Kine.

Tablica 6. Prikaz podataka dolazaka i noćenja turista u Hong Kongu

GODINA	BROJ DOLAZAKA	BROJ NOĆENJA
2017.	58 472 000	27 884 000
2018.	65 148 000	29 263 000
2019.	55 913 000	23 752 000
2020.	3 569 000	1 359 000
2021.	91 000	89 000

Izvor: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.5555/unwtotfb0344010020172021202209>

Podaci iz tablice prikazuju broj dolazaka i noćenja turista u Hong Kongu od 2017. do 2021. godine. Vidljivo je da je u 2021. godini ostvareno 91 000 dolazaka i 89 000 noćenja, što je najmanje od svih posljednjih godina. 2017. godine je ostvareno 58 472 000 dolazaka i 27 884 000 noćenja. U 2018. godini ostvareno je najviše dolazaka kojih je bilo 65 148 000 i noćenja 29 263 000. 2019. godine broj dolazaka blago pada na 55 913 000 pa tako i noćenja na 23 752 000. 2020. godine zbog pandemije COVID-19 broj dolazaka drastično pada na samo 3 569 000 te noćenja na 1 359 000.

Tablica 7. Dolasci turista prema načinu prijevoza u Hong Kong

GODINA	ZRAČNI PROMET	MORSKI PUT
2017.	13 705 000	4 831 000
2018.	14 387 000	4 826 000
2019.	11 870 000	2 918 000
2020.	853 000	169 000

Izvor: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.5555/unwtotfb0344010020172021202209>

U sedmoj tablici koja prikazuje podatke dolazaka turista prema načinu prijevoza u Hong Kong, vidljivo je da je najviše putovanja zračnim prometom prikazano u 2018. godini kojih je 14 387 000. Najviše dolazaka morskim putem prikazano je u 2017. godini kojih je 4 831 000. Najmanje dolazaka zračnim prijevozom bilo je u 2020. godini kojih je 853 000 kao i najmanje ostvarenih putovanja morskim putem od 169 000. Putovanja zračnim prometom u 2019. godini bilo je 11 870 000, nešto manje nego u 2017. godini kojih je bilo 13 705 000. Morskim putem je putovalo u 2018. godini 4 826 000 putnika, a 2019. godine se taj broj smanjio na 2 918 000.

6.7. Turistički podaci Macaoa

Podaci Macaa vode se zasebno od Kine jer je posebna upravna regija Narodne Republike Kine.

Tablica 8. Prikaz podataka o broju dolazaka i broju noćenja u gradu Macao

GODINA	BROJ DOLAZAKA	BROJ NOĆENJA
2017.	32 611 000	17 255 000
2018.	35 804 000	18 493 000
2019.	39 406 000	18 633 000
2020.	5 897 000	2 822 000
2021.	7 706 000	3 697 000

Izvor: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.5555/unwtotfb0446010020172021202211>

Prema podacima iz tablice vidljivo je da je 2019. godine bilo najviše dolazaka, 39 406 000, tako i noćenja 18 633 000. 2017. godine bilo je 32 611 000 dolazaka i 17 255 000 noćenja. U 2018. godini broj dolazaka porastao je na 35 804 000 kao i broj noćenja na 18 493 000 u odnosu na posljednu godinu. 2020. godine broj se dolazaka izrazito smanjio na 5 897 000 kao i broj noćenja na 2 822 000 i to zbog epidemije COVID-19. 2021. godine bilo je 7 706 000 dolazaka i 3 697 000, što je zapravo povećanje u odnosu na posljednju godinu.

Tablica 9. Dolasci turista prema načinu prijevoza u gradu Macao

GODINA	ZRAČNI PROMET	MORSKI PUT
2017.	2 745 000	11 236 000
2018.	3 296 000	10 355 000
2019.	3 847 000	6 268 000
2020.	437 000	426 000
2021.	501 000	201 000

Izvor: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.5555/unwtotfb0446010020172021202211>

Tablica prikazuje podatke dolazaka turista prema načinu prijevoza. Vidljivi su podaci da je najmanje putovanja zračnim prometom bilo u 2020. godini sa 437 000 dolazaka, a najviše u 2019. godini sa 3 847 000 dolazaka. U 2018. godini bilo je 3 296 000 dolazaka zračnim prometom, dok je u 2017. godini bilo manje dolazaka i to 2 745 000. U 2021. godini bilo je nešto više dolazaka u odnosu na prethodnu godinu, a to je 501 000 dolazaka. Najviše dolazaka morskim putem bilo je u 2017. godini, a najmanje u 2021. godini. U 2017. godini bilo je 11 236 000, dok u 2021. godini 201 000 dolazaka. 2018. godine bilo je manje dolazaka u odnosu na prethodnu godinu, i to 10 355 000. U 2019. godini morskim putem bilo je 6 268 000, dok je u 2020. godini bilo 426 000, što je manje dolazaka zbog pandemije COVID-19 koja je uzrokovala loš turizam diljem svijeta.

ZAKLJUČAK

Kina je zemlja koja kombinira bogatu povijest i kulturu s brzim tehnološkim napretkom i ekonomskim rastom. Nudi raznolike atrakcije, od povijesnih spomenika, kipova do suvremenih djela i prirodnih ljepota. Neke od glavnih društvenih atrakcija Kine su: Kineski zid, Zabranjeni grad i Vojska od terakote. Područja uz rijeku Yangtze i Žutu rijeku su najatraktivnija kineska područja koja obiluju prirodnim ljepotama. Kina se sastoji od pet turističkih regija: Jug, Istok, Središnja Kina, Sjeveroistok i Zapad. U regiji Jug najpoznatije su destinacije Macao i Hong Kong. Nanjing i Suzhou su poznati gradovi u regiji Istok, a kao najpoznatija prirodna atrakcija izdvaja se planina Tai. Središnja Kina raspolaže sa najvećim brojem atrakcija kao što su gradovi Xi'an i Leshan, planine Emei, Lu, Tianzhu, Wudang. Tri glavne atrakcije regije Sjeveroistok su: Zabranjeni grad, Nebeski hram i Ljetna palača. Regija Zapad ima planinsko-pustinjska obilježja i posjeduje najmanje turističkih atrakcija. Kina je imala najveći broj dolazaka turista 2019. godine u odnosu na posljednjih nekoliko godina. Prema navedenim podacima iz tablica može se zaključiti da je 2020. godina bila najlošija u svim segmentima zbog pandemije COVID-19 koja je i ostatku svijeta pridonijela loš turizam. Unatoč tome, turizam Kine ima bogatu ponudu i povijest te se smatra jednim od najvećih turističkih odredišta u svijetu.

POPIS LITERATURE

KNJIGE

1. Curić, Z. (2013), Geografija turizma-regionalni pregled, Zagreb, Naknada Ljevak
2. Opačić V. Jakša (2008.) 100 čuda Kine, hrvatsko izdanje, Mozaik knjiga
3. Opačić V. Jakša (2007.) Blaga Kine, Mozaik knjiga
4. Adams, S., Ganeri, A.,(1998.) Geografija svijeta, Prvo izdanje, Zagreb Neografija
5. Čavlek N., Prebežac D.,(2011.) Turizam – ekonomske osnove i organizacijski sustav, Zagreb, Školska knjiga, 2011.
6. Stopić Z., Đurđević G.,Svila, zmajevi i papir, Alfa, Zagreb,2021.

INTERNETSKI IZVORI

1. Podaci o Kini: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=31469>
2. Geografija Kine:<https://optolov.ru/hr/bedroom-design/geografiya-kitaya-geograficheskoe-polozhenie-prirodnye-usloviya-i-naselenie.html>
3. Reljef Kine: <https://www.britannica.com/place/China/Relief>
4. Klima Kine:<https://www.znanje.org/i/i24/04iv05/04iv050916/klima.htm>
5. Statistički podaci:<https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php>

POPIS SLIKA

Slika 1. Geografski smještaj Kine.....	3
Slika 2. Karta Kine.....	5
Slika 3. Grad Macao	7
Slika 4. Grad Nanjing.....	8
Slika 5. Planina Huang.....	9
Slika 6. Grad Harbin	9
Slika 7. Mount Everest.....	10
Slika 8. Žuta rijeka.....	11
Slika 9. Rijeka Jangce	14
Slika 10. Tianchi jezero.....	16
Slika 11. Zaljev grada Zhaoqinga.....	18
Slika 12. Zabranjeni grad u Pekingu.....	20
Slika 13. Terakotna vojska	21
Slika 14. Hram Wudang.....	22
Slika 15. Hong Kong.....	23

POPIS TABLICA

Tablica 1. Broj međunarodnih turističkih dolazaka i noćenja turista	25
Tablica 2. Broj dolazaka domaćih turista.....	26
Tablica 3. Dolasci turista prema glavnoj namjeni	26
Tablica 4. Broj dolazaka zračnim prometom i morskim putem	27
Tablica 5. Prikaz dolazaka prema turističkim regijama	28
Tablica 6. Prikaz podataka dolazaka i noćenja turista u Hong Kongu	29
Tablica 7. Dolasci turista prema načinu prijevoza u Hong Kong.....	29
Tablica 8. Prikaz podataka o broju dolazaka i broju noćenja u gradu Macao.....	30
Tablica 9. Dolasci turista prema načinu prijevoza u gradu Macao.....	31